

החלטות משיבת המועצה להשכלה גבוהה השתיים עשרה מס' (511) 2
שהתקיימה בירושלים ביום י"א בניסן, תשע"ב (3.4.12)

ה ח ל ט ו ת

2 / 12 הקמת ועדות משנה של המל"ג.

המועצה להשכלה גבוהה מאשרת את הצעת יו"ר המועצה בנוגע לוועדות המשנה של המועצה והחליטה כלהלן:

א. מנכ"ל המל"ג, מר משה ויגדור, הציג את מבנה ועדות המשנה ותפקידיהן כלהלן:

1. ועדת משנה לפיתוח ומדיניות אקדמית

מנדט: דיון בסוגיות עקרוניות הנוגעות למערכת ההשכלה הגבוהה, המשך התפתחותה לאורך זמן ופריסתה במרחב.

הרכב: יו"ר הועדה הוא סיו"ר מל"ג. חברים בוועדה: יו"ר ות"ת, חברי מל"ג, ומנכ"ל מל"ג ות"ת חברים חיצוניים נוספים על פי הצורך.

תחומי עיסוק: במרחב- התמודדות עם סוגיית התכנון הכלל ארצי של ההשכלה הגבוהה, ממיפוי הקיים ועד לקביעת מדיניות להמשך פיתוח מוסדי כלל ארצי- בהמשך להמלצות ות"ת.

בזמן- קביעת חזון הפיתוח האקדמי של מערכת ההשכלה הגבוהה לשנים הבאות ועיצוב תכנית על למימושה. תכנית על כזו, תעובד עם ות"ת, לצורך בניית התכנון האופרטיבי שלה כפי שתמליץ ות"ת ולצורך בניית התקציב כפי שיוחלט ע"י ות"ת.

סוגיות עיקריות:

- מבנה מערכת ההשכלה הגבוהה: המודל הבינארי (אוניברסיטאות ומכללות) – שינוי / שימור? שכבה מוסדית נוספת?
- הגדרה מושגית ומבנית של מוסדות ההשכלה הגבוהה: "אוניברסיטה", "מכללה".
- דיון במרחב התפתחות של המוסדות השונים: איזה תארים יוכלו להעניק המוסדות? מידת המעורבות שלהם במחקר? מידת האוריינטציה היישומית ועוד.
- מגמות של השכלה פרטית והשכלה ציבורית בישראל, תוך למידת הקיים בעולם, לרבות הצורך לתכנן את המערכת בכללותה.
- סוגיות בקידום ההשכלה הגבוהה במגזר הערבי ובמגזר החרדי על בסיס תכנון ותקצוב של ות"ת.
- התוכניות החוץ תקציביות במוסדות מתוקצבים.
- מצוינות מול נגישות? במוסדות השונים.
- מוסדות מחקר? מרכזי מחקר אזוריים.
- סוגיית התכנון של המערכת הפרטית.

2. ועדת משנה עליונה להסמכה, להכרה ולרישוי

מנדט: פיתוח מדיניות ההסמכה וההכרה של תכניות ומוסדות חדשים ודיון בעניינים רוחביים של הסמכה, רישוי ובקשות המוסדות לאישורי תכניות. קביעת נהלי העבודה לוועדות ההסמכה התחומיות וריכוז החלטות עקרוניות.

הרכב: תורכב מיושבי ראש ועדות המשנה התחומיות להסמכה, הכרה ורישוי וחברים נוספים מהמלי"ג ומנכ"ל מלי"ג ות"ת ובראשה אישיות אקדמית בכירה.

תחומי עיסוק:

- קביעה וקביעה של כללי ההסמכה, ההכרה והרישוי, כגון: בקשות לפתיחת מוסדות, בקשות לפתיחת תוכניות לימודים, עקרונות קביעת סף הקבלה של סטודנטים, אחידות הכללים במערכת, מקרים מיוחדים שדורשים התייחסות פרטנית, עניינים רוחביים ועוד.
- חשיבה, רה-ארגון ודיון בתכני "ההחלטות העקרוניות" של המלי"ג משנים קודמות (בענייני הסמכה והכרה עקרוניים) והתאמתם למדיניות הנוכחית כפי שתיקבע.
- גיבוש מדיניות עקרונית ורשמית בענייני פתיחת מוסדות והתנאים לכך, אישור פרסום ורישום לתכניות, הסמכה והכרה.
- הבאת הקריטריונים להסמכת מוסדות ותוכניות למלי"ג, במגמה ליישמן.

3. ועדת משנה להערכת איכות ובקרתה

מנדט: גיבוש תכנית להערכת איכות ההשכלה הגבוהה וניטור קבוע של איכות ההשכלה במוסדות השונים ובתחומי הלימוד השונים.

הרכב: יו"ר הוועדה יהיה חבר מלי"ג והחברים יהיו חברי מלי"ג, ומנכ"ל מלי"ג ות"ת וסמנכ"ל לעניינים אקדמיים יו"ר הוועדה יהיה חבר בוועדת ההיגוי העליונה להערכת איכות.

תחומי עיסוק:

- בחינת שיטות הערכת איכות ובקרתה הנהוגות במערכות השכלה גבוהה בשאר העולם.
- גיבוש מדיניות שתתאים למערכת הישראלית.
- קביעת קריטריונים ברורים להערכת האיכות.
- קביעת קריטריונים לגיבוש ועדות בינלאומיות לביצוע הערכת האיכות.
- הרכבת וועדות הבדיקה וההערכה הבינלאומיות והנחיינתן השוטפת.
- דיון בממצאי ההערכה וניתוח הסוגיות המרכזיות הטעונות שיפור.
- הכנת רשימת המלצות עקרוניות לשינוי שיועברו להחלטת מליאת המלי"ג ובהמשך לוועדות הרלוונטיות.
- פרסום ממצאי הדו"חות והחלטות המלי"ג שנתקבלו בעקבותיהם.
- מעקב אחר יישום ההמלצות.
- עבודה שוטפת עם ועדת ההיגוי להערכת איכות*.

* בישיבתה ביום 7.3.12 אישרה ות"ת את הרכב ועדת ההיגוי להערכת איכות כלהלן:

יו"ר ות"ת - יו"ר ועדת ההיגוי

מנכ"ל מלי"ג-ות"ת - חבר

יו"ר ועדת המשנה של המלי"ג להערכת איכות והבטחתה - חבר

יו"ר הוועדה המדעית של הקרן הלאומית למדע - חבר

יו"ר האקדמיה הלאומית למדעים או מי מטעמו - חבר

נציג ציבור חבר

שתי הוועדות יפעלו במשולב ובתאום, באחריות סמנכ"ל הערכת איכות.

4. ועדת משנה לפיקוח ואכיפה

מנדט: שמירה על ביצוע נהלי המל"ג והות"ת והחלטותיהן במוסדות השונים באמצעות מדיניות של מניעה, בקרה, פיקוח ואכיפה.

הרכב: יו"ר הוועדה הוא סיו"ר מל"ג וחברים בה יו"ר ות"ת, מנכ"ל ות"ת מל"ג חברי מל"ג וסמנכ"ל עניינים אקדמיים.

תחומי עיסוק:

- גיבוש מדיניות רשמית לגבי חריגות מנהלי המל"ג, הכוללת רשימת סנקציות אפשריות בהתאם לחומרת החריגה.
- עדכון המדיניות בהתאם להופעתם של אירועים חריגים חדשים.
- ניטור קבוע של מידע על חריגות מנהלי המל"ג במוסדות שונים: באמצעות מידע המגיע מן הציבור, דו"חות ועדות הערכת האיכות ובקרה שוטפת של ועדת הפיקוח והאכיפה.
- איסוף מידע ממוסדות ההשכלה הגבוהה מעת ולעת בנושאים שהוועדה תחליט שהם בעלי קדימות, על מנת למנוע חריגות.
- טיפול בחריגות בהתאם למדיניות שנקבעה, התווית תוכנית אופרטיבית לתיקון ולמעקב.
- ייזום בדיקות ובחינות במוסדות להשכלה גבוהה לשם וידוא קיום והפנמת נהלי מל"ג והחלטותיה.
- פרסום החריגות שנמצאו ודרכי הטיפול בהן, כולל החלטות המל"ג הנוגעות לעניין וסוגיות כלליות של מדיניות שנגזרות מהן.

ב. המועצה להשכלה גבוהה מאשרת את הצעת יו"ר המועצה לעניין מינוי ועדות המשנה של

המועצה ומחליטה על הקמת ועדות המשנה בהרכב שלהלן:

1. הרכב ועדת המשנה לפיתוח ומדיניות אקדמית:

ד"ר שמשון שושני – יו"ר הוועדה, פרופ' מנואל טרכטנברג, פרופ' חיה קלכהיים, פרופ' פואד פארס, ד"ר לאה בס, פרופ' יונינה אלדר, פרופ' משה מאור, פרופ' יעקב ויה, ד"ר אופיר העברי, פרופ' רוזה אזהרי, פרופ' אורציון בר תנא, מר משה ויגדור, מר איציק שמולי.
מרכז הוועדה: מר מרק אסרף/גב' מעיין גורמס.

2. הרכב ועדת המשנה העליונה להסמכה, להכרה ולרישוי:

פרופ' יונינה אלדר – יו"ר הוועדה, ד"ר שמשון שושני, פרופ' משה מאור, פרופ' רוזה אזהרי, פרופ' פאדיה נאסר אבו אלהיג'א, פרופ' אורה לימור, פרופ' רחל בן אליהו אזהרי, פרופ' עזרי טרזי, מר משה ויגדור.

מרכז הוועדה: גב' סיגל מורדוך.

3. הרכב ועדת המשנה להערכת איכות ובקרתה:

פרופ' צילה סינאנני-שטרן – יו"ר הוועדה, פרופ' מנואל טרכטנברג, פרופ' חיה קלכהיים, פרופ' רוזה אזהרי, פרופ' פואד פארס, ד"ר רבקה ודמני, פרופ' משה מאור, פרופ' אלה בלפר, ד"ר אופיר העברי, פרופ' חיים זנדברג, מר אורי קידר, מר משה ויגדור, גב' ריקי מנדלצוויג.

מרכזת הוועדה : גבי מיכל נוימן.

4. הרכב ועדת המשנה לפיקוח ואכיפה:

ד"ר שמשון שושני - פרופ' מנואל טרכטנברג, מר משה ויגדור, מר חיים ביבס, פרופ' משה מאור, פרופ' עזרי טרזי, מר איציק שמולי, פרופ' שמואל האוזר, פרופ' משה מנדלבאום, גבי ריקי מנדלצווייג.
מרכזת הוועדה : ד"ר ורדה בן שאול.

5. הרכב ועדות המשנה התחומיות להסמכה, הכרה ורישוי:

א. מדעי החברה, ניהול, עסקים, שלוחות, רב-תחומי:

פרופ' משה מאור, פרופ' אלה בלפר, גבי פנינה גדאי אגניהו, ד"ר אופיר העברי, פרופ' שמואל האוזר, מר אורי קידר.
מרכזת הוועדה : גבי סיגל מורדוך.

ב. טכנולוגיה, הנדסה, אדריכלות, מדעים, פרה רפואי, ביולוגיה, חקלאות:

פרופ' רוזה אזהרי, פרופ' יונינה אלדר, פרופ' רחל בן אליהו זהרי, ד"ר לאה בס, פרופ' פואד פארס, פרופ' יעקב ויה, פרופ' צילה סינואני שטרן.
מרכז הוועדה : ד"ר ורדה בן שאול.

ג. חינוך, הוראה, רוח, אמנות, משפטים:

פרופ' פאדיה נאסר אבו אלהיג'א, ד"ר רבקה ודמני, ד"ר שמשון שושני, פרופ' אורציון בר תנא, פרופ' חיים זנדברג, פרופ' עזרי טרזי, פרופ' אורה לימור.
מרכז הוועדה : מר מרק אסרף.

הערות:

1. השם הראשון, המודגש בכל ועדה, הינו שם יו"ר הוועדה.
2. מנכ"ל מליג, סמנכ"ל לעניינים אקדמיים, והיועצת המשפטית יוכלו להשתתף בישיבות של כל ועדות המשנה של המליג, בתוקף תפקידם.
3. הוועדות והרכבן באים במקום הרכבי הוועדות שהתקיימו עד כה ומחליפים אותם.

ב. שינוי שם ועדת המשנה להערכת איכות והבטחתה:

התנהל דיון על הצעת המנכ"ל להמיר את שם הוועדה להערכת איכות ל"הערכת איכות ובקרתה".
הועלו 2 הצעות
הצעה א' - שם הוועדה יישאר כשהיה, ועדת המשנה להערכת איכות והבטחתה.
הצעה ב' - שם הוועדה יומר ל"וועדת המשנה להערכת איכות ובקרתה".

3 / 12 מתן אפשרות להכרה בנקודות זכות אקדמיות עבור שרות מילואים.

בישיבתה ביום 3.4.2012 אימצה המועצה להשכלה גבוהה את ההמלצה בדבר מתן אפשרות להכרה בנקודות זכות אקדמיות עבור שרות מילואים והחליטה כלהלן :
"מוסד המכיר במעורבות סטודנטים בפעילות חברתית וחינוכית למען הקהילה כמזכה בנקודות זכות אקדמיות, יהיה רשאי להכיר גם בשירות מילואים כפעילות המזכה בעוד 2 נקודות זכות אקדמיות לתואר, לפי כללים שיקבעו".

בקשת ה"מכללה האקדמית לחברה ואמנויות" לקבל היתר לפתוח מוסד להשכלה גבוהה ולקיים בו תכניות לימודים לקראת:

א. היתר לפתוח מוסד להשכלה גבוהה

1. **תואר ראשון (B.A.) במדעי ההתנהגות;**
2. **תואר שני ללא תזה בחברה ואמנויות;**
3. **תואר שני ללא תזה (M.A.) בטיפול באמצעות אמנויות:**
  - א. **טיפול באמצעות אמנויות - טיפול בדרמה;**
  - ב. **טיפול באמצעות אמנויות - טיפול בפסיכודרמה;**
  - ג. **טיפול באמצעות אמנויות - טיפול בתנועה ובמחול;**
  - ד. **טיפול באמצעות אמנויות - טיפול באמנות חזותית;**

הקדמה:

המועצה להשכלה גבוהה דנה בישיבתה ביום 3.4.2012 בנושא שבנדון והיא מאמצת את המלצות ועדת המשנה למוסדות שאינם אוניברסיטאות ושלוחות מחו"ל מישיבתה ביום 10.1.2012, ומחליטה להעניק למכללה האקדמית לחברה ואמנויות היתר לפתוח מוסד להשכלה גבוהה ולאשר פרסום והרשמת סטודנטים לתכניות הלימודים לתואר ראשון (B.A.) במדעי ההתנהגות; תואר שני ללא תזה בחברה ואמנויות; תואר שני ללא תזה (M.A.) בטיפול באמצעות אמנויות - טיפול בדרמה; טיפול באמצעות אמנויות - טיפול בפסיכודרמה; טיפול באמצעות אמנויות - טיפול בתנועה ובמחול; טיפול באמצעות אמנויות - טיפול באמנות חזותית, בהתאם לתנאים הבאים:

א) היתר לפתוח מוסד להשכלה גבוהה:

1. החלטת המועצה להענקת היתר כאמור לעיל, תכנס לתוקפה רק לאחר התקיימות התנאים שלהלן:
  - המכללה תמציא את התחייבותה ואת התחייבות השלוחה בישראל של Lesley University מארה"ב כי השלוחה לא תרשום סטודנטים חדשים ולא תפתח מחזורי לימוד חדשים, בכל תוכניות הלימוד, וכי פעילותה תסתכם בסיום לימודיהם של הסטודנטים הלומדים בה בלבד, בכפוף לרישיון בר תוקף מהמועצה להשכלה גבוהה.
  - המכללה תמציא התחייבותה כי תלמידים שהחלו לימודיהם בשלוחה בישראל של Lesley University מארה"ב יקבלו (אם יעמדו בכל התנאים) תואר אקדמי ממוסד האם בחו"ל.
  - המכללה תמציא התחייבותה כי היא לא תקבל תלמידים הלומדים בשלוחה ללימודים בתכניות שהמועצה להשכלה גבוהה אישרה את פתיחתן במסגרת ההיתר (למעט מתן פטור מלימודים אקדמיים על בסיס לימודים לא-אקדמיים קודמים בהתאם להחלטת המועצה מ-4.4.2006, כפי שעודכנה ב-24.2.2009).
2. תנאים נלווים להיתר:
  - המכללה תמציא בתוך 3 חודשים ממועד ההחלטה אישור רשם התאגידים למסמכי האגד המתוקנים שלה, כפי שאושרו לה.
  - המכללה תמציא הסכמים חתומים עם מקומות ההכשרה המעשית, לתוכניות הלימודים לטיפול באמצעות אמנויות, בהתאם לנוסח שאושר, עד לפתיחת שנת הלימודים תשע"ג.
  - המכללה תגיש לות"ת מידי שנה דוחות כספיים חתומים, ותדווח לות"ת על כל שינוי מהותי בפעילות המכללה אשר עלול להשפיע על איתנותה הפיננסית.

- המכללה תערוך את דוחותיה הכספיים השנתיים על פי כללי הדיווח הכספי של ות"ת.
- 3. עם תום השנה הראשונה לפעילות, יעקוב הסגל המקצועי של ות"ת אחר מצבה הפיננסי של המכללה על מנת, לבחון את ההפעלה הלכה למעשה ביחס לתכנון המקורי, ואת ההשלכות הצפויות על התקציב העתידי. הצוות המקצועי של ות"ת ידווח לות"ת על ממצאיו.
- 4. תנאי למתן הכרה למכללה האקדמית לחברה ואמנויות כמוסד להשכלה גבוהה והסמכה להעניק תארים כאמור יהיה, בין היתר, סיום כל פעילות השלוחה בארץ.
- 5. עפ"י סעיף 21ד' (א) לחוק המועצה להשכלה גבוהה התשי"ח-1958, החלטת המועצה בדבר מתן ההיתר טעונה אישור הממשלה.

1) אישור, פרסום והרשמת סטודנטים לתכנית לימודים לתואר ראשון (B.A.) במדעי

ההתנהגות:

המועצה מחליטה כלהלן:

- א. להודות לוועדה בראשותו של פרופ' דוד לייזר על עבודתה עד כה ועל הדו"ח שהגישה ולאמץ את המלצותיה.
- ב. המועצה רושמת לפנייה את הצהרת המוסד כי :
  1. הציון הנדרש בשפה האנגלית- כל עוד לא התקבלה החלטת מל"ג אחרת, יחולו על התוכנית תנאי הקבלה, המפורטים בהחלטת מל"ג מיום 29.11.11 בנושא.
  2. ציון הסף שיידרש במבחן יע"ל לקבלה בעברית הינו 90 .
  - ג. קבלת מועמדים חריגים לתוכנית תתאפשר עד 10% מסך הסטודנטים המתקבלים לתוכנית הלימודים.
  - ד. לחייב את המכללה האקדמית לחברה ואמנויות (כנהוג במועצה להשכלה גבוהה) להחתים כל תלמיד(ה) על הצהרה, לפיה ידוע לתלמיד(ה) כי המכללה האקדמית לחברה ואמנויות עדיין אינה מוסד מוכר להשכלה גבוהה ואינה מוסמכת להעניק בשלב זה תואר ראשון במדעי ההתנהגות, וכי קיימת אפשרות שבסופו של דבר לא תקבל המכללה האקדמית לחברה ואמנויות הכרה ולא תוסמך להעניק תואר ראשון במדעי ההתנהגות. (כל זאת בהתאם לנוסח המופיע כנספח להמלצת הוועדה הבודקת).
  - ג. על המוסד לציין באופן ברור ובולט בכל פרסום הנוגע לתכנית לימודים זאת (בין אם תפוצתו תהא בין כתלי המוסד ובין אם מחוץ להם) כי "הענקת התואר מותנית באישור המועצה להשכלה גבוהה".
- להקים ועדת בדיקה לקראת שלב ההכרה וההסמכה שתבדוק את התפתחות המוסד ותכנית הלימודים לתואר ראשון במדעי ההתנהגות תוך בדיקת כלל הנושאים שהועלו בדו"ח הוועדה. ועדת המשנה ממליצה למועצה לפנות לוועדה בראשותו של פרופ' דוד לייזר בבקשה לשמש כוועדה לבדיקת ההכרה וההסמכה.

2) אישור, פרסום והרשמת סטודנטים לתכנית לימודים לתואר שני ללא תזה (M.A.) בחברה

ואמנויות:

המועצה מחליטה כלהלן:

- א. להודות לוועדה בראשותו של פרופ' אדיר כהן על עבודתה ועל הדו"ח שהגישה ולאמץ את המלצותיה.
- ב. לחייב את המכללה האקדמית לחברה ואמנויות (כנהוג במועצה להשכלה גבוהה) להחתים כל תלמיד(ה) על הצהרה, לפיה ידוע לתלמיד(ה) כי המכללה האקדמית לחברה ואמנויות

עדיין אינה מוסד מוכר להשכלה גבוהה ואינה מוסמכת להעניק בשלב זה תואר שני ללא תזה בחברה ואמנויות, וכי קיימת אפשרות שבסופו של דבר לא תקבל המכללה האקדמית לחברה ואמנויות הכרה ולא תוסמך להעניק תואר שני ללא תזה בחברה ואמנויות. (כל זאת בהתאם לנוסח המופיע כנספח להמלצת הוועדה הבודקת).

ג. על המוסד לציין באופן ברור ובולט בכל פרסום הנוגע לתכנית לימודים זאת (בין אם תפוצתו תהא בין כתלי המוסד ובין אם מחוץ להם) כי "הענקת התואר מותנית באישור המועצה להשכלה גבוהה".

ד. על המוסד לציין באופן ברור ובולט בכל פרסום הנוגע לתוכנית לימודים זו כי התואר אינו תואר טיפולי.

ה. להקים ועדת בדיקה לקראת שלב ההכרה וההסמכה שתבדוק את התפתחות המוסד ותכנית הלימודים לתואר שני ללא תזה בחברה ואמנויות תוך בדיקת כלל הנושאים שהועלו בדו"ח הוועדה. ועדת המשנה ממליצה למועצה לפנות לוועדה בראשותו של פרופ' אדיר כהן בבקשה לשמש כוועדה לבדיקת ההכרה וההסמכה.

3) אישור, פרסום והרשמת סטודנטים לתכניות לתואר שני ללא תזה (M.A.) בטיפול באמצעות

אמנויות: טיפול באמצעות אמנויות - טיפול בדרמה; טיפול באמצעות אמנויות - טיפול

בפסיכודרמה; טיפול באמצעות אמנויות - טיפול בתנועה ובמחול; טיפול באמצעות אמנויות -

טיפול באמנות חזותית;

המועצה מחליטה כלהלן:

להודות לוועדה בראשותו של פרופ' אדיר כהן על עבודתה ועל הדו"ח שהגישה ולאמץ את המלצותיה.

א. בהמשך להצהרת המוסד, סטודנטים שחויבו בלימודי השלמה יוכלו להתקבל לתוכנית הלימודים רק בתנאי שלימודי השלמה של הסטודנט הסתיימו לפני תחילת הלימודים האקדמיים.

ב. לחייב את המכללה האקדמית לחברה ואמנויות (כנהוג במועצה להשכלה גבוהה) להחתים כל תלמיד(ה) על הצהרה, לפיה ידוע לתלמיד(ה) כי המכללה האקדמית לחברה ואמנויות עדיין אינה מוסד מוכר להשכלה גבוהה ואינה מוסמכת להעניק בשלב זה תואר שני ללא תזה (M.A.) בטיפול באמצעות אמנויות: טיפול באמצעות אמנויות - טיפול בדרמה; טיפול באמצעות אמנויות - טיפול בפסיכודרמה; טיפול באמצעות אמנויות - טיפול בתנועה ובמחול; טיפול באמצעות אמנויות - טיפול באמנות חזותית, וכי קיימת אפשרות שבסופו של דבר לא תקבל המכללה האקדמית לחברה ואמנויות הכרה ולא תוסמך להעניק תואר שני ללא תזה (M.A.) בטיפול באמצעות אמנויות: טיפול באמצעות אמנויות - טיפול בדרמה; טיפול באמצעות אמנויות - טיפול בפסיכודרמה; טיפול באמצעות אמנויות - טיפול בתנועה ובמחול; טיפול באמצעות אמנויות - טיפול באמנות חזותית. . (כל זאת בהתאם לנוסחים שבנספחים להמלצת הוועדה הבודקת).

ג. על המוסד לציין באופן ברור ובולט בכל פרסום הנוגע לתכניות לימודים זאת (בין אם תפוצתו תהא בין כתלי המוסד ובין אם מחוץ להם) כי "הענקת התארים מותנית באישור המועצה להשכלה גבוהה".

ד. להקים ועדת בדיקה לקראת שלב ההכרה וההסמכות שתבדוק את התפתחות המוסד ותכניות הלימודים לתואר שני ללא תזה (M.A.) בטיפול באמצעות אמנויות: טיפול באמצעות אמנויות - טיפול בדרמה; טיפול באמצעות אמנויות - טיפול בפסיכודרמה; טיפול

באמצעות אמנויות -טיפול בתנועה ובמחול; טיפול באמצעות אמנויות - טיפול באמנות חזותית, תוך בדיקת כלל הנושאים שהועלו בדו"ח הוועדה. ועדת המשנה ממליצה למועצה לפנות לוועדה בראשותו של פרופ' אדיר כהן בבקשה לשמש כוועדה לבדיקת ההכרה וההסמכות.

ה.

5 /12 בקשת המרכז ללימודים אקדמיים באור יהודה לפתוח תכנית לימודים מיוחדת לאוכלוסייה הבדואית במסגרת תכנית הלימודים לתואר ראשון (B.A) בחינוך.

- בישיבתה ביום 3.4.2012 אימצה המועצה להשכלה גבוהה את המלצות ועדת המשנה למוסדות שאינם אוניברסיטאות מיום 21.2.2012 והחליטה כלהלן:
1. המועצה להשכלה גבוהה מבקשת להדגיש כי תכנית הלימודים המיוחדת לאוכלוסייה הבדואית שמקיים המרכז ללימודים אקדמיים באור יהודה ללא אישור מל"ג, אינה עולה בקנה אחד עם החלטות המל"ג הבאות:
    - א. החלטת המל"ג מיום 2.11.2004 בנושא תכניות לימודים מיוחדות לקבוצות אוכלוסייה מוגדרות.
    - ב. החלטת המל"ג מיום 2.11.2004 בנושא פריסת הלימודים על פני ימות השבוע, כפי שעודכנה ביום 19.7.2005 ואושרה ביום 27.10.2009.
    - ג. החלטת המל"ג מיום 4.4.2006 בנושא פשוט מלימודים אקדמיים על בסיס לימודים לא אקדמיים, כפי שעודכנה ביום 24.2.2009.
  2. המועצה רושמת בפניה את הצהרת המוסד על הפסקת רישום סטודנטים חדשים לתכנית ואי פתיחת מחזורי לימוד חדשים.
  3. המועצה מפנה את נושא חריגות המוסד מהחלטות המל"ג דלעיל, ובראשן פתיחת תכנית לימודים ללא אישור המועצה, לדיון בוועדת המשנה לפיקוח ואכיפה. לאחר דיון זה ולאור תוצאותיו, יוחלט לגבי המשך הטיפול בבקשת המוסד.
  4. בהמשך לטענות המוסד ולהצהרתו בכתב מיום 27.2.2012 ובהתאם להחלטות המל"ג הרלוונטיות, סטודנטים שלומדים כיום בתכנית והחלו לימודיהם עד לחודש פברואר 2012, יוכלו לסיים לימודיהם, בכפוף לעמידת המוסד בכל התנאים הבאים:
    - א. פטור מלימודים שאינם אקדמיים יהיה עד להיקף מקסימלי של 30 נ"ז, על בסיס אינדווידואלי ענייני ולגבי קורסים רלוונטיים בלבד, שקיימת הלימה בתכנים בינם לבין התכנים האקדמיים. לא יינתן פטור ממקצועות ליבה/יסוד בתכנית הלימודים לתואר ראשון (B.A) בחינוך.
    - ב. מתן הפטור אפשרי רק לגבי מי שסיים את הלימודים הלא אקדמיים וקיבל תעודה המעידה על סיום לימודיו.
    - ג. ככל שהלימודים ירוכזו על פני יומיים בשבוע (ולא שלושה), הסטודנטים ילמדו 12 שעות שבועיות לפחות.
    - ד. תכנית הלימודים תהיה זהה לתכנית הלימודים לתואר ראשון בחינוך שאושרה על ידי המל"ג בעת מתן ההסמכה, ותילמד תכנית הליבה (Core Curriculum).
    - ה. מספר הסטודנטים בתכנית המיוחדת לא יעלה על 10% מכלל הסטודנטים לתואר ראשון הלומדים במוסד.

6 / 12

הסמכה זמנית לשלוש שנים (עד פברואר 2015) למכללה האקדמית לחינוך ע"ש גורדון, להעניק תואר "בוגר בהוראה" (B.Ed) בספרות, במתכונת דו-חוגית למסלול העל-יסודי.

בישיבתה ביום 3.4.2012 אימצה המועצה להשכלה גבוהה את המלצות ועדת המשנה לענייני אוניברסיטאות ומכללות לחינוך מיום 21.2.2012 והחליטה כלהלן:

1. להודות לוועדה בראשותה של פרופ' זיוה שמיר על עבודתה ועל הדו"ח שהגישה.
  2. להסמיך את המכללה האקדמית לחינוך ע"ש גורדון להעניק תואר "בוגר בהוראה" (B.Ed) בספרות, במתכונת דו-חוגית למסלול העל-יסודי, לתקופה של שלוש שנים (עד פברואר 2015).
  3. לקראת תום תקופת ההסמכה תתבקש המכללה להגיש דו"ח התפתחות של התכנית לוועדה לשלב ההסמכה שאינה מוגבלת בזמן.
  4. במידה ודו"ח ההתקדמות שיוגש, לקראת תום ההסמכה הזמנית, יעיד כי התכנית מתנהלת כסדרה ורמתה נשמרת תמליץ הוועדה המקצועית על מתן הסמכה שאינה מוגבלת בזמן למכללה.
  5. מבלי לגרוע מהאמור לעיל:
- א. על המכללה לעודד את סגל ההוראה להשתתף בכנסים אקדמיים ובמידת האפשר לפרסם בכתבי העת המקצועיים.
- ב. הוועדה סבורה כי על המכללה לתגבר את יכולתם של הסטודנטים בתחום העיסוק ההרמוניטי, הפנים ספרותי, בטקסט גופא, בצד חיזוק כישוריהם להבין את היצירה הספרותית בהקשריה הקונטקסטואליים הרחבים.
6. הוועדה המלווה בראשותה של פרופ' זיוה שמיר תמשיך ללוות את המכללה לקראת שלב ההסמכה שאינה מוגבלת בזמן.

7 / 12

מתן הסמכה שאינה מוגבלת בזמן למכללה האקדמי תל-חי להעניק תואר ראשון (B.Sc.) במדעי הסביבה.

בישיבתה ביום 3.4.2012 אימצה המועצה להשכלה גבוהה את המלצות ועדת המשנה לענייני טכנולוגיה והנדסה מיום 21.2.2012 והחליטה כלהלן:

1. לאשר למכללה האקדמית תל-חי הסמכה קבועה להעניק תואר ראשון (B.Sc.) במדעי הסביבה.
  2. לאשר למכללה האקדמית תל-חי להוסיף לתכנית הלימודים מגמה חדשה באקולוגיה.
- המועצה להשכלה גבוהה מבקשת להעיר כי יש מקום להרחיב את אחוזי המשרה של ראש התכנית בתכנית זו הן בשעות ניהול והן בשעות ההוראה. וכן להקפיד שעיסוקן העיקרי של גרעין הסגל האקדמי יהיה בתכנית עצמה.

8 / 12

הסמכה שאינה מוגבלת בזמן למכללה האקדמית להנדסה ירושלים להעניק תואר ראשון B.Sc. בהנדסת אלקטרוניקה.

בישיבתה ביום 3.4.2012 אימצה המועצה להשכלה גבוהה את המלצות ועדת המשנה לענייני טכנולוגיה והנדסה מיום 21.2.2012 והחליטה כלהלן:

1. להודות לוועדה המלווה בראשותו של פרופ' זיגמונד זינגר על עבודתה ועל הדו"ח שהגישה.
2. להסמיך (הסמכה שאינה מוגבלת בזמן) את "המכללה האקדמית להנדסה בירושלים"

להעניק

תואר ראשון במדעים (B.Sc.) בהנדסת אלקטרוניקה.

9 / 12 הארכת ההסמכה ל-4 שנים למכללה האקדמית כנרת בעמק הירדן להעניק תואר ראשון B.Sc. בהנדסת מערכות מידע.

בישיבתה ביום 3.4.2012 אימצה המועצה להשכלה גבוהה את המלצות ועדת המשנה לענייני טכנולוגיה והנדסה מיום 21.2.2012 והחליטה כלהלן:

"לאור בקשת המכללה לפתוח תכנית לימודים תלת שנתית לקראת תואר ראשון B.Sc. במערכות מידע אשר תחליף את תכנית הלימודים הנדונה ולאור דוח והמלצות הוועדה המקצועית מחליטה המל"ג כדלהלן:

1. להודות לוועדה בראשותו של פרופ' פרץ שובל על עבודתה ועל הדוח שהגישה.
2. לאשר למכללה לרשום סטודנטים לשנה"ל תשע"ג בלבד.
3. להאריך את הסמכת המכללה להעניק תואר ראשון B.Sc. בהנדסת מערכות מידע עד סיום מחזור הלימודים האחרון בשנה"ל תשע"ו.

נוהל קבלת החלטות בכתב

10 / 12 אישור פרסום והרשמת סטודנטים לתכנית הלימודים לתואר ראשון (B.Sc.) במדעי המעבדה

הרפואית של המכללה האקדמית צפת

בישיבתה ביום 3.4.2012 דנה המועצה להשכלה גבוהה בהמלצות ועדת המשנה לענייני טכנולוגיה והנדסה מישיבתה ביום 21.2.2012 והחליטה כלהלן:

1. להודות לוועדת הבדיקה בראשותה של פרופ' ברכה רגר על עבודתה עד כה ועל ההמלצה שהגישה לה.
2. לאשר למכללה האקדמית צפת לפרסם את דבר פתיחתה של תכנית הלימודים לתואר ראשון (B.Sc.) במדעי המעבדה הרפואית ולרשום אליה תלמידים.
3. בהמשך להודעת המכללה מיום 4.3.2012 בדבר פרישתה של אחת המרצות שיועדו ללמד בתכנית, על המכללה לגייס לתכנית איש סגל בכיר בעל תואר שלישי, המתמחה בתחום הביוכימיה, אשר יועסק במשרה תקנית במכללה וילמד את הקורסים שיועדו למרצה שפרשה. גיוס איש סגל זה הנו תנאי לפתיחת התכנית בפועל, ועל המכללה להודיע למזכירות המועצה על גיוסו עד למועד פתיחת שנה"ל תשע"ג.
4. המועצה רושמת לפנייה את התחייבות המכללה לסיים את בניית המעבדות עד סוף שנה"ל הראשונה של התכנית.
5. לאמץ את המלצות תת-הוועדה של ות"ת מיום 15.2.2012, לפיה: א. על המכללה להמציא הסכמים חתומים עם מקומות ההכשרה עד לפתיחת שנת הלימודים תשע"ג; ב. על אגף התקציבים לוודא קיום מקורות כספיים לכיסוי הגרעון תוך הקצאת מקורות ספציפיים והתייחסות לכלל ההוצאות במכללה.
6. לחייב את המכללה האקדמית צפת (כנהוג במועצה להשכלה גבוהה) להחתים כל תלמיד(ה) על הצהרה, לפיה ידוע למועמד(ת) מעמדה של התכנית לתואר ראשון במדעי המעבדה הרפואית, וכל זאת בהתאם לנוסח המופיע כנספח להמלצת הוועדה הבודקת.
7. להקים ועדת בדיקה לקראת שלב ההסמכה שתבדוק את התפתחות תכנית הלימודים לתואר ראשון (B.Sc.) במדעי המעבדה הרפואית תוך בדיקת כלל הנושאים שהועלו בדו"ח הוועדה. ועדת המשנה ממליצה לפנות לוועדה בראשותה של פרופ' ברכה רגר בבקשה לשמש כוועדה לבדיקת ההסמכה.

11 / 12 אישור פרסום והכשרת סטודנטים לתוכנית הלימודים לתואר ראשון (B.A.) בפסיכולוגיה של**מכללת שערי משפט**

- בישיבתה ביום 1.5.2012 דנה המועצה להשכלה גבוהה בהמלצת ועדת המשנה למוסדות שאינם אוניברסיטאות ושלוחות מחו"ל מיום 21.2.2012 בנושא שבנדון והחליטה כלהלן:
1. להודות לוועדת הבדיקה בראשותו של פרופ' מני קוסלובסקי על עבודתה עד כה ועל ההמלצה שהגישה לה.
  2. לאמץ את המלצת הוועדה במלואה ולאשר למכללת שערי משפט לפרסם את דבר פתיחתה של תכנית הלימודים לתואר ראשון (B.A.) בפסיכולוגיה ולרשום אליה סטודנטים.
  3. לחייב את מכללת שערי משפט (כנהוג במועצה להשכלה גבוהה) להחתים כל תלמיד(ה) על הצהרה, שנוסחה מופיע כנספח 3 להמלצה זו, לפיה ידוע לתלמיד(ה) כי מכללת שערי משפט אינה מוסמכת להעניק בשלב זה תואר "בוגר" (B.A.) בפסיכולוגיה במתכונת חד-חוגית וכי קיימת אפשרות שבסופו של דבר לא תוסמך מכללת שערי משפט להעניק תואר "בוגר" (B.A.) בפסיכולוגיה במתכונת חד-חוגית.
  4. אם מכללת שערי משפט לא תוסמך בסופו של דבר להעניק את התואר בפסיכולוגיה במתכונת חד-חוגית, היא מתחייבת להעניק לסטודנטים רשת ביטחון.
  5. לקראת פתיחת שנה ב' והסמכת התכנית על המכללה לעבות את סגל הגרעין במכללה ולגייס שני חברי סגל נוספים, האחד במשרה מלאה והשני בחצי משרה, מתחום הקוגניציה. גיוסים אלו יעשו בנוסף לגיוסה של פרופ' רחל בן ארי (בהתאם להצהרתו של המוסד).
  6. לקראת פתיחת שנה ב' על המוסד יהיה להגדיר מי הוא חבר הסגל האחראי לכל מסלול בתכנית.
  7. לקראת פתיחת שנת הלימודים השנייה ושלב ההסמכה, ועדת הבדיקה תתכנס לדון בתכנית הלימודים הנדונה פעם נוספת עם תום השנה הראשונה להפעלתה, ותבחן את התפתחותה ואת הפעלתה הלכה למעשה במכללה, ואת התקדמות המוסד בנושאים השונים המפורטים בהמלצה זו.

אישור הרכבי ועדות:

אושרו הרכבי הוועדות כלהלן:

12 / 12 אישור הרכב ועדה לגיבוש תכנית ייעודית לתואר שני בטיפול באמצעות אמנויות למטפלים בפועל.

- בישיבתה ביום 3.4.2012 אישרה המל"ג את הרכב הוועדה לקביעת תכנית ייעודית לתואר שני בטיפול באמנויות למטפלים בפועל.
- להלן ההרכב שאושר
- פרופ' תמי רונן - יו"ר, דיקן בית הספר לעבודה סוציאלית אוניברסיטת תל-אביב
  - פרופ' אמנון וולמן - מכללת לוינסקי לחינוך
  - ד"ר אפרת הוס - ראש המגמה לטיפול באמנות בתואר שני בעבודה סוציאלית באוניברסיטת בן-גוריון
  - מר רוני שפירא - ראש המחלקה האקדמית בהתאחדות הסטודנטים (נציג סטודנטים).

13 / 12 הצעה לאישור הרכבי וועדות עליונות למינוי פרופסורים.

1. המועצה להשכלה גבוהה מאשרת את ההצעה שהובאה בפניה (מסמך מס' 6895) לשינוי בהרכב הוועדות העליונות למינוי פרופסורים עקב פרישתם של מספר חברי וועדה, כמפורט להלן:

א. הוועדה העליונה למינוי פרופסורים בתחומים: המדעים המדוייקים, המדעים הניסויים והטכנולוגיה

במקום חבר הוועדה פרופ' דוד הראל (הפקולטה למדעי המחשב, מכון ויצמן למדע) שפרש ימונה כחבר וועדה חדש פרופ' שמעון אולמן, הפקולטה למדעי המחשב, מכון ויצמן למדע. ההרכב המעודכן של הוועדה העליונה למינוי פרופסורים בתחומים: המדעים המדוייקים, המדעים הניסויים והטכנולוגיה הינו:

- פרופ' יהודית בירק – ביוכימיה, הפקולטה לחקלאות, האוניברסיטה העברית בירושלים, יו"ר הוועדה
- פרופ' שמעון אולמן, הפקולטה למדעי המחשב, מכון ויצמן למדע
- פרופ' זקי ברק-הפקולטה להנדסת ביוטכנולוגיה ומזון, הטכניון
- פרופ' צבי וולברג-נירוביולוגיה, הפקולטה למדעי החיים, אוניברסיטת תל אביב
- פרופ' דוד וולף-המחלקה להנדסה כימית, המרכז האוניברסיטאי אריאל בשומרון
- פרופ' יעקב שויקה-המחלקה למתמטיקה, אוניברסיטת בר אילן
- מרק אסרף-רכז הוועדה העליונה למינוי פרופסורים, מל"ג

ב. הוועדה העליונה למינוי פרופסורים במכללות לחינוך

במקום חברת הוועדה פרופ' זמירה מברך, ביה"ס לחינוך, אוניברסיטת בר אילן, שפרשה, תמונינה 2 חברות וועדה חדשות:

- פרופ' עילית אולשטיין, שפה וחינוך, בית הספר לחינוך, האוניברסיטה העברית בירושלים
  - פרופ' נעמה צבר בן יהושע, חינוך ויהדות, המחלקה לחינוך, המכללה האקדמית אחווה (בעבר מבית הספר לחינוך, אוניברסיטת ת-א).
- ההרכב המעודכן של הוועדה העליונה למינוי פרופסורים במכללות לחינוך הינו:
- פרופ' אביגדור שנאן- ספרות עברית, יו"ר הוועדה, המכון ללימודי היהדות, האוניברסיטה העברית בירושלים
  - פרופ' עילית אולשטיין, שפה וחינוך, בית הספר לחינוך, האוניברסיטה העברית בירושלים
  - פרופ' אבי הופשטיין- הוראת המדעים, מכון ויצמן למדע
  - פרופ' שלמה וינר- הוראת המתמטיקה, אוניברסיטת בן גוריון בנגב
  - פרופ' שמואל ורגון- תנ"ך, אוניברסיטת בר אילן
  - פרופ' תמר לויין- חינוך, אוניברסיטת תל אביב
  - פרופ' רפאל ניר- קומוניקציה ושפה, האוניברסיטה העברית בירושלים
  - פרופ' נעמה צבר בן יהושע, חינוך ויהדות, המחלקה לחינוך, המכללה האקדמית אחווה (בעבר מבית הספר לחינוך, אוניברסיטת תל אביב)
  - מרק אסרף- רכז הוועדה העליונה למינוי פרופסורים, מל"ג

2. המועצה להשכלה גבוהה מבקשת כי השינויים הבאים שיעשו בהרכבי הוועדות העליונות למינוי

פרופסורים, יכללו גם נציגים מן המכללות האקדמיות.
 3. כן מבקשת המועצה להשכלה גבוהה כי תובא בפניה בתוך חודש-חודשיים, הצעה לחידוש פניהם של
 כלל ההרכבים של ארבע הוועדות העליונות למינוי פרופסורים, על מנת לרענן את השורות ולמנות
 הרכבים חדשים שיפעלו בשנים הקרובות.

נושאים עקרוניים:

13 / 12 פורום התייעצות למקצועות הבריאות האקדמיים.

בישיבתה ביום 3.4.2012 אימצה המועצה להשכלה גבוהה את המלצת הוועדה לתכנון ותקצוב
 והחליטה כלהלן:
 לאשר את הקמת פורום ההתייעצות למקצועות הבריאות האקדמיים ואת הרכב הפורום כמוצג
 בהחלטת ות"ת מיום 7.3.2012.
 להלן ההרכב שאושר:
 פרופ' רפי ביאר - מנכ"ל בית החולים רמב"ם.
 פרופ' רוני גמזו - מנכ"ל משרד הבריאות.
 פרופ' קובי גלזר - מדיניות הבריאות, אוניברסיטת תל-אביב
 פרופ' מרים הירשפלד - ראש המחלקה לסיעוד, המכללה האקדמית עמק יזרעאל.
 פרופ' יונתן הלוי - מנכ"ל בית החולים שערי צדק
 מר משה ויגדור - מנכ"ל המועצה להשכלה גבוהה.
 ד"ר טוביה חורב - סמנכ"ל משרד הבריאות האחראי לתכנון כוח אדם
 פרופ' מנואל טרכטנברג - יו"ר ות"ת.
 פרופ' ערן לייטרסדורף - יו"ר פורום דיקני בתי הספר לרפואה, האוניברסיטה העברית.
 ד"ר ירון מושקט - ראש אגף הרפואה בחטיבת בתי-החולים של שירותי בריאות כללית.
 פרופ' יוסף מקורי - פורום דיקני רפואה, אוניברסיטת תל-אביב.
 פרופ' גדליה פז - נציג מתחום מקצועות פארה-רפואיים מהשטח הטיפולי, המרכז הרפואי ע,ש
 סוארסקי
 פרופ' חיה קלכהיים - חברת מלי"ג, האוניברסיטה העברית בירושלים.

14 / 12 קידום נשים באקדמיה

בישיבתה ביום 3.4.2012 דנה מליאת המלי"ג בהמלצת ות"ת בנושא והחליטה כלהלן:
 1. להודות לצוות בראשות פרופ' רבקה כרמי על עבודתו.
 2. לאמץ את עקרונות המסמך המסכם של הצוות לקידום נשים באקדמיה, בכל הנוגע
 להיבטים הקשורים בתחום אחריותה. מסמך זה מהווה חלק בלתי נפרד מהחלטה זו.
 3. בהתאם להחלטת ות"ת, ות"ת תפנה למוסדות להשכלה גבוהה לפעול ליישומו.
 4. בתום שנה יתקיים דיון בות"ת ובמלי"ג בו תוצג התמונה בכלל המערכת ויבחן היישום
 וצעדים נוספים ככל שיידרש.
 5. באשר לסעיף בדו"ח הנוגע לדוקטורנטיות בחופשת לידה ובהמשך להחלטת ות"ת,
 יצויין כי ביום 21.2.2012 אישרה המלי"ג את נוסח כללי זכויות הסטודנט (התאמות עקב
 טיפולי פוריות, הריון, לידה, אימוץ או קבלת ילד למשמורת או אומנה), התשע"ב-2012

- וכללה בו סעיף לפיו לא תופסק המלגה לסטודנט/ית לתואר מתקדם בתקופה שנעדר/ה בשל חופשת לידה או אחד האירועים המפורטים בכללים. מוסד רשאי להגביל את התקופה שבמהלכה תשולם המלגה ל- 14 שבועות. עם תום תקופה המלגה יהיה הסטודנט/ית זכאי/ת להארכת תקופת המלגה לתקופה השווה לתקופת ההיעדרות בתשלום. תשלום המלגה בתקופת ההיעדרות וההארכה יהיה באחריות המוסד.
6. מליג וות"ת מבקשות מקרנות המחקר הממומנות והנמצאות בשיתוף פעולה עם ותי"ת לפרסם נתונים בנושא ההתפלגות המגדרית של הזכייה בקרנות.
7. כמו כן, בעקבות המלצת ותי"ת מבקשת מליג להפנות את תשומת לב האקדמיה הישראלית הלאומית למדעים לדו"ח הנ"ל ובפרט לסעיף האחרון בדו"ח.

להלן המלצות הצוות לבחינת מצבן של נשים בסגל האקדמי במוסדות להשכלה

גבוהה:

כללי

1. ביום 23.02.2011 מינתה ותי"ת צוות לבחינת מצבן של נשים בסגל האקדמי במוסדות להשכלה גבוהה.

חברי וחברות הצוות הם כדלקמן:

- פרופ' רבקה כרמי, נשיאה, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב – יו"ר
- פרופ' דפנה ברק-ארז, אוניברסיטת תל-אביב
- פרופ' פייסל עזאיזה, אוניברסיטת חיפה
- פרופ' מלכה רפפורט חובב, האוניברסיטה העברית
- פרופ' עליזה שנהר, נשיאה, מכללת עמק יזרעאל
- גבי תמר מעגן-אפרתי – מרכזת הצוות

הצוות הוקם בעקבות דיון שהתקיים בנושא בות"ת בישיבתה ביום 19.1.2011.

2. עם הקמת הצוות נעשתה פנייה למוסדות להשכלה גבוהה בבקשה להעביר חומרים והתייחסויות לעיון הצוות. מעבר לכך, בפני הצוות הוצגו נתונים לגבי מצבן של נשים בסגל האקדמי במוסדות להשכלה גבוהה בישראל ובעולם כפי שרוכזו על-ידי פרופ' כרמי, יו"ר הצוות, וכן מסמך עמדה של יועצות הנשיא באוניברסיטאות.

עמדה עקרונית

3. הצוות סבור כי קידום השוויון המגדרי במוסדות להשכלה גבוהה הינו יעד ראשון במעלה – הן מטעמים של צדק והוגנות והן מטעמים שעניינם קידום המצוינות האקדמית עצמה.
4. לאחר שבחנו את הנתונים שבפניהם כל חברי הצוות תמימי דעים לגבי הערכת המצב הנוכחי בהשכלה הגבוהה כדלקמן:
- א. נשים לומדות במוסדות להשכלה גבוהה בישראל ובעולם ומגיעות להישגים מצוינים, ואף מיוצגות בשיעור ממוצע של מעל 50% בקרב מסיימי תואר שלישי במוסדות להשכלה גבוהה בישראל.
- ב. שיעור הנשים הולך ויורד עם העלייה בסולם הדרגות האקדמי כאשר השיעור הממוצע שלהן בקרב הדרגה העליונה של פרופ' מן המניין כיום הוא כ- 15% בלבד.
- ג. נשים מתמודדות עם חסמים ייחודיים במהלך הקידום האקדמי – חסמים הקשורים בצורך לשלב חיי משפחה וקריירה.

- ד. המלצות הצוות מכוונות להתמודדות עם החסמים הטכניים, החברתיים והתרבותיים מבלי לוותר על הישגים גבוהים ומצוינות מדעית.
5. הצוות התרשם כי נשים מתמודדות עם קשיים ייחודיים בקידום האקדמי בכמה שלבים קריטיים ובהתאם לכך ממליץ כדלקמן:
- א. שלב הגיוס – על המוסדות לבצע צעדים פרו-אקטיביים לאיתור מועמדות מתאימות למשרות בכלל המחלקות. מאחר והדרישה לפוסט-דוקטורט בחו"ל מהווה חסם ספציפי (בשל גורמים חברתיים-תרבותיים וכלכליים המקשים על נשים לצאת לחו"ל) אשר מלכתחילה מפלה לרעה מועמדות מצוינות רבות, יש מקום לבחון הענקת מלגות מוגדלות לפוסט-דוקטורט לנשים עם משפחות וכן אלטרנטיבות של פוסט-דוקטורט בארץ, תקופות קצרות של השתלמות בחו"ל או התייחסות בעת הקליטה להישגים מונחי מצוינות (כדוגמת פרסומים איכותיים) והשלמת תקופות פוסט-דוקטורט קצרות בשנים הראשונות להעסקה.
- ב. שלב השימור והקידום – לנשים צעירות היולדות בתקופה הקריטית הקודמת לקבלת קביעות אתגרים מיוחדים המציבים אותן בעמדה בלתי שוויונית בהשוואה לגברים. גם לאחר הענקת הקביעות ובמהלך הקידום בסולם הדרגות האקדמי, ניצבות נשים לא אחת בפני אתגרים ייחודיים הנובעים מתפקידן בתא המשפחתי המורחב. יש ליצור תשתיות פיזיות וכן מערכת כללים שיקלו על האיזון בין הדרישות האקדמיות לבין חיי משפחה וגידול ילדים בתקופה זו. הכללים יכולים להיות ניטראליים מגדרית ולחול גם על אבות, אך ברור שמבחינה חברתית הם יסירו מכשול רלבנטי יותר לנשים.
- ג. היבטים מבניים – על המוסדות להשכלה גבוהה לאמץ הסדרים שיבטיחו שילובן של נשים במוסדותיהם, לרבות במסגרת ועדותיהם האקדמיות, בגופים המנהלים שלהם ובמשרות ניהוליות בכירות באקדמיה.
- ד. היבטים תקציביים – מומלץ כי ות"ת תשקול את הדרכים בהן ניתן לסייע למוסדות בהשגת יעדים בתחום קידום ערך של שוויון מגדרי.
6. חשיבות הטיפול בנושא עולה עוד יותר דווקא כעת, מאחר ואופן קליטת ושימור הסגל הבכיר בחומש הקרוב צפוי להיות מכריע בכל הקשור למאפיינים המרכזיים של כלל הדור הבא של אוכלוסיית הסגל האקדמי הבכיר. זאת, הן לאור התחזיות הקיימות להיקפי הפרישה הניכרים של סגל אקדמי בכיר בכלל, ומהאוניברסיטאות בפרט, והן לאור היעדים שהציבה ות"ת במסגרת תוכנית החומש להגדלת קליטת חברי סגל צעירים ולשיפור ביחס מספר סטודנטים ממוצע לאיש סגל. בסך הכל צפויה בחומש הקרוב קליטה של כ- 2,000 חברי סגל חדשים באוניברסיטאות ובמכללות (מתוכם כ- 800 להחלפת סגל פורש, והיתרה לגידול נטו במספר חברי הסגל), דהיינו החלפה וגיוס בשיעור הקרוב לשליש מהיקף הסגל הבכיר בכלל המערכת כיום. בהתחשב בשיעור היחסי של נשים בסגל האקדמי בדרגת הכניסה דהיום (30%) נראה כי יש להציב לחומש הקרוב יעד של 40% - 45% נשים בכלל הנקלטים בסגל האקדמי של המוסדות להשכלה גבוהה בישראל.
7. הצוות הגיע לכלל מסקנה, על סמך הנתונים שהוצגו בפניו, כי לא ניתן להסתפק ב"התפתחות אבולוציונית" בתחום זה. קצב ההתפתחות של השוויון המגדרי במוסדות להשכלה גבוהה בישראל אינו מספק, במיוחד במבט גלובלי משווה ובהתחשב בפעילות שנעשית במדינות מערביות אחרות.
8. על סמך עמדות יסוד אלה מוצגות להלן המלצות הצוות.

המלצות אופרטיביות לטווח הקצר

- א. מיסוד תפקיד יועצת הנשיא לקידום מעמד הנשים

בחלק מהמוסדות להשכלה גבוהה קיימות כיום יועצות לנשיא לקידום מעמד הנשים. זהו צעד חשוב אך בלתי מספק. בשלב זה, היועצות משוללות כלים אפקטיביים וסמכויותיהן אינן מוגדרות במידה מספקת (במרבית המוסדות).

הצוות ממליץ למסד את תפקיד היועצת באופן שיכלול לפחות את המרכיבים הבאים:

- (1) יועצת הנשיא צריכה להיות בעלת תפקיד מוגדר המעוגן במסמכים הרשמיים של המוסד.
- (2) תפקיד היועצת צריך להיות מוכר כתפקיד אקדמי-ניהולי המזכה בגמול תפקיד ובהפחתת מכסת הוראה כמקובל לגבי בעלי תפקידים מקבילים. במישור העקרוני, הצוות רואה בתפקיד היועצת תפקיד מקביל לזה של דקאן הסטודנטים או דקאן פקולטה.
- (3) לרשות היועצת יועמדו משאבי תקציב וכוח אדם קבוע שיאפשרו את ביצועה הפעילות כראוי, לרבות בצוע עבודות מחקר רלוונטיות, הכנת דו"חות ופעילויות נוספות לקידום הנשוא.
- (4) בדרך כלל יועצת הנשיא לקידום מעמד הנשים תהיה פרופסור מן המניין, אך במקרים מיוחדים (של מוסדות קטנים) תוכל להיות גם חברת סגל בדרגת פרופסור חבר.

ב. סיוע לדוקטורנטיות

יש לקדם מדיניות של מימון "חופשות לידה" לדוקטורנטיות או לדוקטורנטים במתכונת של הארכת משך המלגה בתקופה המתאימה.

ג. גיוס נשים לסגל האקדמי

על המוסדות להשכלה גבוהה לעשות מאמצים להעדפת איתור של מועמדות מתאימות לאיוש משרות. בכל שנה ייפגש נשיא המוסד עם יועצת הנשיא לקידום מעמד הנשים, יציג בפניה את פעילות המוסד בתחום ויקיים דיון בנושא.

הדרישה לפוסט-דוקטורט הנוהגת במוסדות להשכלה גבוהה כתנאי לקבלת משרה היא ככלל, דרישה ראויה. עם זאת, על המוסדות ליישם דרישה זו לגבי נשים באופן שתהיה פתוחה לתחליפים מתאימים (פוסט-דוקטורט איכותי בארץ; פרסומים בכתבי עת מובילים; תקופות קצרות של שהות בחו"ל בדיסציפלינות שבהן הדבר אפשרי כולל בשנים הראשונות לאחר הקליטה).

בהתחשב בחסמים החברתיים, התרבותיים והכלכליים הנוספים שעמן מתמודדות נשים הנדרשות לצאת לתקופת פוסט דוקטורט (ובכלל זה נסיעת בן זוג וילדים), יש לבחון דרכים לסיוע כלכלי מיוחד ומוגדל לתמיכה בנשים מצטיינות היוצאות לפוסט-דוקטורט בחו"ל במתכונת של מלגות ייעודיות, לרבות באמצעות גופים חוץ ממשלתיים אחרים.

בהקשר זה, המוסדות נדרשים לבחון דרכים לעידוד נשים ושילובן בחוגים שבהם יש ייצוג מועט של מרצות.

ד. שימור וקידום נשים באקדמיה

על המוסדות להשכלה גבוהה לאמץ סטנדרט של הארכת משך הזמן לקביעות בגין לידה של כל ילד בתקופה שבין הקבלה לעבודה במוסד ועד לשלב הקביעות. הכלל יחול באופן שוויוני מבחינה מגדרית על נשים וגברים שניצלו את חופשת הלידה על פי חוק. השימוש בזכות לפרק הזמן הנוסף יתמסר לחבר/ת הסגל בעת הגיוס ותהיה נתונה לשיקול דעתם.

יועצת הנשיא לקידום מעמד נשים תעקוב אחר קצב הקידום של נשים במערכת לצורך איתור נשים ראויות לכאורה לקידום ותעדכן את הרקטור בנושא על מנת שהנשוא ייבחן על-ידו.

ה. ייצוג נשים בוועדות במוסדות להשכלה גבוהה

על המוסדות להשכלה גבוהה לאמץ את העיקרון של ייצוג הולם של נשים בקרב חברי הוועדות, המוסדות המנהלים וממלאי התפקידים.

עיקרון זה ייושם בהדרגה, אך צריך לקבל הכרה פורמאלית כבר עתה.

מבחינה אופרטיבית ועד להשגת היעד המלא של שוויון מיגדרי :

1. יועצת הנשיא לענייני נשים תשמש חברה קבועה בוועדה המרכזת של המוסד (או גוף מקביל לו), בסנאט, וכן בוועדת המינויים המוסדית העליונה ותהיה בעלת זכות הצבעה בהם במקרים בהם מספר הנשים בוועדה הנו נמוך מ-33%.

2. בהחלטות על מינויים שנעשים על-ידי הנהלת המוסד (למשל, נציגים בוועדות חיפוש לדקאן, רקטור ונשיא) על הגורם הממנה לתת משקל מיוחד לערך של ייצוג מיגדרי הולם בוועדות (בהתחשב בכך שערך זה אינו מקבל תשומת לב מספקת בעת בחירת הנציגים לוועדות על-ידי מועצת פקולטה או סנאט).

בנוסף, יועצת הנשיא תיזום פעילויות שוטפות של השתלמויות לחברות סגל בנושאים, כגון מיומנויות ניהול וקבלת החלטות.

ו. דו"ח שוויון מגדרי והשלכותיו

יועצת הנשיא תכין מדי שנה דו"ח "שוויון מגדרי" במוסד להשכלה גבוהה שיוגש לנשיא המוסד ולוועד המנהל של המוסד. הדו"ח יכלול התייחסות, בין השאר, להשגת יעדים של גיוס וקידום נשים למשרות אקדמיות במקצועות שבהם קיים תת-ייצוג שלהן. ות"ת תוכל לדרוש נתונים בעניין זה מהמוסדות לפי שקול דעתה.

המלצות נוספות ונושאים להמשך בחינה וטיפול

הצוות קורא למוסדות להוסיף ולבחון מעת לעת את המענה שהם נותנים הן להיבטים תשתיתיים הקשורים לקידום נשים (פתיחת מעונות יום במוסדות להשכלה גבוהה, חדרי הנקה וכולי), והן למדיניות – להלכה ולמעשה – בכל הנוגע לקידום שוויון מגדרי בנושאים הקשורים לליבת הפעילות האקדמית שלהם.

הצוות מבקש להפנות את תשומת הלב לייצוג הבלתי-הולם של נשים באקדמיה הלאומית למדעים, נושא שראוי לדיון וטיפול נפרדים.